

[http://zt.knute.edu.ua/files/2015/%E2%84%961\(78\)/uazt_2015_1_12.pdf](http://zt.knute.edu.ua/files/2015/%E2%84%961(78)/uazt_2015_1_12.pdf)

4. Савлук М.І. Гроші та кредит: Підручник. – 6-те вид., перероб. і доп./ М.І.Савлук, А.М. Мороз, І.М. Лазепко та ін. К.: КНЕУ, 2011. – 589 с.

5. Режим доступу: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/CPI_2020-04.pdf?v=4

6. Режим доступу: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/21616/1/>

УДК 339.91

СВІТОВА ТОРГІВЛЯ ТА ЇЇ СТРУКТУРА

Черкаський Д.

студент факультету Економіки і права ХНЕУ ім. Семена Кузнеця

Міжнародна торгівля у широкому розумінні охоплює всяку обмінну діяльність, як товарами, так і іншими продуктами людської праці. Зовнішня торгівля – це торгівля України з іншими, яка складається з вивозу (експорту) і ввозу (імпорту). Світова торгівля – це сукупність зовнішньої торгівлі країн світу. Міжнародна торгівля товарами – це форма МЕВ, що відображає товарно-грошові відносини куплі-продажу між суб'єктами МЕВ стосовно товарів матеріального виробництва і базується на МПП. Міжнародна торгівля є своєрідним проявом світового товарного ринку. Якщо на національному ринку рух товарів обумовлюється більше економічними факторами і державною політикою, то на світовому ринку суттєвий вплив на міжнародну торгівлю має зовнішньоекономічна політика окремих держав чи їх груп. Рух національних товарів між країнами дещо обмежений, а деякі національні товари взагалі не надходять у світовий товарообіг. На світовому товарному ринку обертаються тільки конкурентоспроможні товари, кращі з національних товарів України.

Україна для успішного функціонування на всесвітньому ринку має свою зовнішньоекономічну інфраструктуру, яка може забезпечити просування товарів чи послуг від виробника до споживача в інші країни. У цій системі основною є матеріально-технічна база та спеціалізовані організації для післяпродажного технічного обслуговування. Країна, яка не має зовнішньоекономічної інфраструктури, змушена нести великі втрати для забезпечення доступу до зовнішньоекономічної інфраструктури інших держав (для оплати транспортування, страхових та банківських послуг, послуг торгових домів). Стан зовнішньої торгівлі України характеризується рядом показників: величина загального експорту (імпорту) країни; торговельне сальдо країни; величина експорту (імпорту) даного виду продукції; торговельне сальдо країни з даного виду продукції [1].

Зовнішня торгівля на сучасному етапі є надзвичайно динамічною. Це зумовлено в значній мірі розвитком спеціалізації та кооперації виробництва в міжнародному масштабі, скасування ряду обмежень у міжнародній торгівлі, високими темпами розвитку нових індустріальних країн. Панівні позиції в світовій торгівлі посідають розвинуті країни, найбільшими експортерами світу є: США, ФРН, Японія, Франція, Великобританія, Італія, Канада, Нідерланди, Бельгія, Україна. Зовнішня торгівля на сучасному етапі перетворилась у важливу сферу економіку України, зростає її вплив на світовий економічний розвиток. Незважаючи на загальну тенденцію до зростання, міжнародна торгівля зазнає значних коливань, що зумовлено економічними, енергетичними кризами, нестачею сировини та іншими проблемами. Підвищення ролі зовнішньої торгівлі в економіці кожної країни проходять при нестійких міжнародних торговельних зв'язках. Внаслідок цього в структурі товарообігу та в напрямках зовнішньоторговельних потоків постійно відбуваються зміни.

Сьогодні в міжнародному товаристві суттєво скорочується питома вага сировини і різко підвищується частка готових виробів. В таких країнах як ФРН та Японія частка готової продукції в експорті становить близько 90%. Але в багатьох країнах, що розвивається, та в країнах Східної Європи значну частину в експорті становлять продовольчі та сільськогосподарські продукти, сировина, паливо. Високими темпами зростає міжнародна торгівля машинами і обладнанням, продукцією електротехнічної промисловості. В сучасному експорті дедалі більшого значення набуває наукоємна продукція. Це

спричинило розширення торгівлі послугами, яка стимулює міжнародну торгівлю товарами.

Характерною рисою сучасного етапу є збільшення частки торгівлі індустріальних країн між собою, на неї припадає понад 70% всієї світової торгівлі [1; 2]. Економічно менш розвинуті країни намагаються посилити свої позиції в світовій торгівлі шляхом її диверсифікації – тобто одночасним розвитком багатьох її напрямків та розширенням асортименту товарів. Особливості розвитку міжнародної торгівлі на сучасному етапі: Підвищенні темпи зростання міжнародної торгівлі порівняно з темпами росту виробництва. Зміни в товарній структурі міжнародної торгівлі на користь готової продукції (особливо наукоємної) та послуг. Зростання ролі країн, що розвиваються в міжнародній торгівлі. Посилення ролі зовнішньоекономічної політики країн. Транснаціоналізація міжнародної торгівлі. Посилення ролі науково-технічного прогресу у розвитку міжнародної торгівлі [6] .

Структуру міжнародної торгівлі України розглядають у двох ракурсах: як торгівлю окремими групами товарів і як систему методів організації реалізації товарів на світовому ринку. Товарна структура міжнародної торгівлі – це частка тих чи інших товарів у світовому товарообігу. Сюди відносять основні групи товарів: Продовольство (включаючи напої та тютюн), сировина, мінеральне паливо, продукція переробної промисловості (машини, устаткування, хімічні товари, метали, текстиль). Товари на світовому ринку мають штрихові коди – це належність товару до певної товарної групи, кодування його властивостей та якості за допомогою штрихових позначок. Код України 482. Україна вступила до Міжнародної асоціації товарної нумерації в Європі (EAN) в 1995. У 1996 році вийшла Постанова КМУ "Про введення штрихового кодування товарів", а з 1997 року введено обов'язкове кодування національних товарів [3; 4].

Таким чином, аналіз динаміки та структури зовнішньої торгівлі товарами та послугами України показав, що останній залишається одним з основних торговельних партнерів України, питома вага якого у 2019 р. становила 38%. Найбільші експортні поставки товарів Україна здійснювала до Іта- лії, Польщі, Німеччини, Іспанії, Угорщини та Нідерландів. Найбільші імпорتنі поставки товарів серед країн ЄС здійснювалися з Німеччини, Польщі та Угорщини. Своєю чергою, найбільші обсяги експорту та імпорту послуг здійснювалися з Великою Британією та Німеччиною. У 2019-2020 р. Україна найбільше експортувала продукцію агропромислового комплексу та харчової

промисловості, чорні метали, електричні машини та устаткування, мінеральні продукти та транспортні послуги, з переробки товарів за кордоном, у сфері телекомунікацій- них, комп'ютерних та інформаційних послуг та ділові послуги. А найвагоміші обсяги імпорту з країн ЄС становили енергетичні матеріали, нафта та продукти її перегонки, механічні та електричні машини та продукція хімічної промисловості.

Список використаних джерел :

1. Міжнародні відношення <https://ru.osvita.ua/vnz/reports/international-relations/19392/>
2. Структура та динаміка міжнародної торгівлі – [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://buklib.net/books/33191/>
3. Суть, види та показники світової торгівлі <https://buklib.net/books/26904/>
4. Міжнародна торгівля – [Електронний ресурс] – Режим доступу : https://pidru4niki.com/15970122/ekonomika/struktura_mizhnarodnoyi_torgivli
5. Торговельне співробітництво України та Великої Британії: сучасний стан і перспективи – [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://www.business-inform.net/annotatedcatalogue/?year=2020&abstract=2020_12_0
7. Петик Л. О., Горанська Н. В., Саранчук Н. Д. Державний борг України: сучасний стан і проблеми. Бізнес Інформ. 2020. №12. С. 332–337.
8. Малишко Є. О. Шляхи вдосконалення механізму державного регулювання загальнообов'язкового накопичувального пенсійного забезпечення. // Бізнес Інформ. - 2020. - №12. С. 347–354.
9. Мартинюк Г. П. Теоретичні аспекти функціонування системи оподаткування доходів фізичних осіб./ Г. П. Мартинюк //Бізнес Інформ.- 2020. - №12. -С. 389–394.

